

Πατριάρχης: Η καταστροφή του περιβάλλοντος οφείλεται στην αλαζονεία του ανθρώπου

[Πατριαρχεία](#) / [Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)

Με ιδιαίτερη λαμπρότητα, εορτάστηκε το Σάββατο, 1η Σεπτεμβρίου, στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, η αρχή της Ινδίκτου – η εκκλησιαστική πρωτοχρονιά – και η Σύναξη προς τιμήν της Υπεραγίας Θεοτόκου της Παμμακαρίστου, της οποίας η πανίερη εικόνα φυλάσσεται στον Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό. Από το 1989, η ημέρα αυτή είναι αφιερωμένη επίσης στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Στο Μήνυμά του ο Οικουμενικός Πατριάρχης επισημαίνει ότι, «η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος εις την εποχήν μας συνδέεται με την αλαζονείαν του ανθρώπου έναντι της φύσεως και την εξουσιαστικήν σχέσιν του προς αυτήν, καθώς και με το ευδαιμονιστικόν πρότυπον του «πολλών δείσθαι» ως γενικής στάσεως ζωής. Όσον λανθασμένον είναι το να πιστεύωμεν ότι εις το παρελθόν όλα ήσαν καλλίτερα, τόσον άτοπον είναι να κλείωμεν τα όμματα ενώπιον όσων συμβαίνουν σήμερον. Δεν ανήκει το μέλλον εις τον άνθρωπον, ο οποίος αναζητεί ακαταπαύστως τεχνητάς απολαύσεις και νέας ικανοποιήσεις, ο οποίος ζη διά τον εαυτόν του και αγνοεί τον πλησίον, εις τον άνθρωπον της προκλητικής σπατάλης, ούτε εις τον αδικητήν και εκμεταλλευτήν των αδυνάτων. Το μέλλον ανήκει εις την δικαιοσύνην και την αγάπην, εις τον μετοχικόν πολιτισμόν της αλληλεγγύης και του σεβασμού της ακεραιότητος της δημιουργίας».

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης χοροστάτησε κατά τη Θεία Λειτουργία που τελέστηκε στον Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό, παρουσία πλήθους Αρχιερέων του Θρόνου, από την Πόλη και όλη την οικουμένη.

Εκκλησιάστηκαν ο Πρέσβης της Ελλάδος στην Άγκυρα, κ.Πέτρος Μαυροειδής, η Γενική Πρόξενος στην Πόλη κυρία Γεωργία Σουλτανοπούλου, οι Πρόξενoi Δανάη Βασιλάκη και Γεώργιος Γαϊτάνης, Άρχοντες Οφφικιάλιοι, κληρικοί και πιστοί από την Πόλη, την Ελλάδα και άλλες χώρες. Ακόμη, συμπροσευχήθηκε ο κ.Ιωάννης Ραπτάκης, Πρέσβης της Ελλάδος στο Βιετνάμ.

Τέλος πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη τελετή της Ινδίκτου, κατά την οποία αναγνώστηκε από τον Πατριάρχη, η νενομισμένη ευχή και Πράξη της νέας Ινδικτιώνος. Στη συνέχεια υπέγραψε το σχετικό κείμενο στον Κώδικα της Μεγάλης Εκκλησίας και ακολούθως υπέγραψαν κατά σειρά όλοι οι παριστάμενοι επαρχιούχοι Αρχιερείς του Θρόνου.

Ακολούθως ο Πατριάρχης ευλόγησε τους πιστούς με τον Αγιασμό της πρωτομηνιάς και έδωσε τις ευχές του για το νέο εκκλησιαστικό έτος.

Την Παρασκευή, παραμονή της εορτής, ο Πατριάρχης χοροστάτησε στην Ι.Μ.Ζωοδόχου Πηγής Βαλουκλή, παρουσία πλήθους Ιεραρχών και πιστού λαού.

ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΟ ΠΛΗΡΕΣ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΎ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ

ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ

ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Αδελφοί και τέκνα εν Κυρίω,

Συνεπληρώθησαν ήδη εικοσιεννέα έτη από της καθιερώσεως υπό της Αγίας του

Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας, της εορτής της Ινδίκτου ως «Ημέρας Προστασίας του περιβάλλοντος». Καθ' όλον αυτό το διάστημα το Οικουμενικόν Πατριαρχείον υπήρξεν εμπνευστής και πρωταγωνιστής ποικίλων δράσεων, αι οποίαι εκαρποφόρησαν πλουσίως και ανέδειξαν το οικολογικόν πνευματικόν δυναμικόν της ορθοδόξου ημών παραδόσεως.

Αι οικολογικαί πρωτοβουλίαι του Οικουμενικού Πατριαρχείου απετέλεσαν έναυσμα διά την θεολογίαν, διά να αναδείξη τας οικοφιλικάς αρχάς της χριστιανικής ανθρωπολογίας και κοσμολογίας και να προβάλη την αλήθειαν ότι ουδέν όραμα διά την πορείαν της ανθρωπότητας εν τη ιστορία έχει αξίαν, εάν δεν περιλαμβάνη και την προσδοκίαν ενός κόσμου, ο οποίος θα λειτουργή ως πραγματικός «οίκος» του ανθρώπου, εις μίαν εποχήν κατά την οποίαν η συνεχώς διογκουμένη απειλή κατά του φυσικού περιβάλλοντος κυοφορεί μίαν παγκόσμιον οικολογικήν καταστροφήν. Η εξέλιξις αύτη είναι η συνέπεια μιάς συγκεκριμένης επιλογής τρόπου οικονομικής, τεχνολογικής και κοινωνικής αναπτύξεως, η οποία δεν σέβεται ούτε την αξίαν του ανθρωπίνου προσώπου, ούτε την ιερότητα της φύσεως. Είναι αδύνατον να ενδιαφερώμεθα πραγματικώς διά το ανθρωπίνον πρόσωπον και ταυτοχρόνως να καταστρέφωμεν το φυσικόν περιβάλλον, την βάσιν της ζωής, κατ' ουσίαν δηλαδή να υπονομεύωμεν το μέλλον της ανθρωπότητας.

Παρά το γεγονός ότι δεν θεωρούμεν ορθόν να κρίνωμεν τον νεωτερικόν πολιτισμόν επί τη βάσει «αμαρτολογικών κριτηρίων», επιθυμούμεν να υπογραμμίσωμεν ότι η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος εις την εποχήν μας συνδέεται με την αλαζονείαν του ανθρώπου έναντι της φύσεως και την εξουσιαστικήν σχέσιν του προς αυτήν, καθώς και με το ευδαιμονιστικόν πρότυπον του «πολλών δείσθαι» ως γενικής στάσεως ζωής. Όσον λανθασμένον είναι το να πιστεύωμεν ότι εις το παρελθόν όλα ήσαν καλλίτερα, τόσον άτοπον είναι να κλείωμεν τα όμματα ενώπιον όσων συμβαίνουν σήμερα. Δεν ανήκει το μέλλον εις τον άνθρωπον, ο οποίος αναζητεί ακαταπαύστως τεχνητάς απολαύσεις και νέας ικανοποιήσεις, ο οποίος ζη διά τον εαυτόν του και αγνοεί τον πλησίον, εις τον άνθρωπον της προκλητικής σπατάλης, ούτε εις τον αδικητήν και εκμεταλλευτήν των αδυνάτων. Το μέλλον ανήκει εις την δικαιοσύνην και την αγάπην, εις τον μετοχικόν πολιτισμόν της αλληλεγγύης και του σεβασμού της ακεραιότητος της δημιουργίας.

Τοιούτον ήθος και τοιούτος πολιτισμός διασώζεται εις την θεανθρωπίνην εκκλησια-στικήν παράδοσιν της Ορθοδοξίας. Εις την μυστηριακήν και λατρευτικήν ζωήν της Εκκλη-σίας βιούται και εκφράζεται η ευχαριστιακή θεώρησις, νοηματοδότησις και χρήσις της δημιουργίας. Αυτή η σχέσις με τον κόσμον είναι ασύμβατος με κάθε είδους εσωστρέφειαν και αδιαφορίαν διά την πλάσιν, με κάθε μορφής δυισμόν πνεύματος και ύλης και υποτίμησιν της υλικής πραγματικότητος. Τουναντίον, η ευχαριστιακή εμπειρία ευαισθητοποιεί και κινητοποιεί τον πιστόν εις

οικοφιλικήν δράσιν εν τω κόσμω. Εν τω πνεύματι τούτω, η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας υπεγράμμισεν ότι εις τα μυστήρια της Εκκλησίας «καταφάσκει η δημιουργία και ο άνθρωπος ενδυναμώνεται διά να λειτουργή ως οικονόμος, φύλαξ και «ιερέυς» αυτής, προσάγων ταύτην δοξολογικώς τω Δημιουργώ» (Εγκύκλιος, §14). Κάθε είδους κατάχρησις και καταστροφή της κτίσεως και η μετατροπή της εις αντικείμενον προς εκμετάλλευσιν αποτελεί διαστρέβλωσιν του πνεύματος του χριστια-νικού Ευαγγελίου. Δεν είναι διόλου τυχαίον, ότι η Ορθόδοξος Εκκλησία εχαρακτηρίσθη ως η «οικολογική μορφή» του Χριστιανισμού, εφ' όσον είναι η Εκκλησία, η οποία διέσωσε την Θείαν Ευχαριστίαν ως πυρήνα της ζωής της.

Συνεπώς, η οικολογική δραστηριοποίησις του Οικουμενικού Πατριαρχείου δεν ανε-πτύχθη απλώς ως αντίδρασις εις την σύγχρονον πρωτοφανή οικολογικήν κρίσιν, δεν εδημιουργήθη από αυτήν, αλλά αποτελεί έκφρασιν της ζωής της Εκκλησίας, προέκτασιν του ευχαριστιακού ήθους εις την σχέσιν του πιστού με την φύσιν. Αυτή η εγγενής οικολογική συνείδησις της Εκκλησίας εξεδηλώθη ευθαρσώς και ευστόχως εν όψει των συγχρόνων απειλών κατά του φυσικού περιβάλλοντος. Η ζωή της Ορθοδόξου Εκκλησίας είναι βιωμένη οικολογία, έμπρακτος και ακατάλυτος σεβασμός της κτίσεως. Η Εκκλησία είναι γεγονός κοινωνίας, νίκη κατά της αμαρτίας και του θανάτου, κατά της αυτοδικαιώσεως και του ατομοκεντρισμού, από τα οποία εκπορεύεται η καταστροφή του περιβάλλοντος. Ο Ορθόδοξος πιστός είναι αδύνατον να παραμένη αδιάφορος έναντι της οικολογικής κρίσεως. Η μέριμνα και η φροντίς διά την πλάσιν είναι συνέπεια και έκφρασις της πίστεως και του ευχαριστιακού ήθους του.

Είναι προφανές ότι διά την αποτελεσματικήν συμβολήν εις την αντιμετώπισιν των οικολογικών προβλημάτων η Εκκλησία οφείλει να τα γνωρίζη και να τα μελετά. Γνωρίζομεν άπαντες ότι η μεγαλυτέρα απειλή διά το περιβάλλον και την ανθρωπότητα είναι σήμερον η κλιματική αλλαγή και αι καταστροφικαί επιπτώσεις της δι' αυτήν ταύτην την ζωήν επί της γης. Αυτή η θεματική εκυριάρχησε και κατά το ένατον οικολογικόν Συμπόσιον, το οποίον διωργάνωσε το Οικουμενικόν Πατριαρχείον τον παρελθόντα Ιούνιον εις τας νήσους του Σαρωνικού Σπέτσες και Ύδραν, με τίτλον «Για μια πιο πράσινη Αττική. Διασώζοντας τον πλανήτη και προστατεύοντας τους κατοίκους του». Δυστυχώς, η πρόσφατος καταστροφική πυρκαϊά εις την Αττικήν και αι αναμενόμεναι συνέπειαι της προκληθείσης μεγάλης περιβαλλοντικής καταστροφής αποτελούν τραγικήν επιβεβαίωσιν των θέσεων των συνέδρων διά την σοβαρότητα της οικολογικής απειλής.

Τιμιώτατοι αδελφοί και προσφιλέστατα τέκνα εν Κυρίω,

Ο οικολογικός πολιτισμός της Ορθοδοξίας είναι η υλοποίησις του ευχαριστιακού οράματος της δημιουργίας, το οποίον συμπυκνούται και εκφράζεται εις την συνολικήν λειτουργίαν της εκκλησιαστικής ζωής. Αυτό είναι το αιώνιον μήνυμα

της Ορθοδόξου Εκκλησίας εις το θέμα της οικολογίας. Η Εκκλησία λέγει και κηρύττει «αεί ταυτά» και «περί των αυτών», συμφώνως και προς τα ανυπέρβλητα λόγια του Ιδρυτού και κεφαλής αυτής: «ο ουρανός και η γη παρελεύσονται, οι δε λόγοι μου ου μη παρέλθωσι» (Λουκ. κα', 33). Στοιχούσα τω πνεύματι τούτω, η Μήτηρ Εκκλησία καλεί τας ανά την οικουμένην Αρχιεπισκοπάς και Μητροπόλεις αυτής, τας ενορίας και τας ιεράς Μονάς, να αναπτύξουν πρωτοβουλίας και συντονισμένας δράσεις, προγράμματα περιβαλλοντικής ευαισθητοποιή-σεως, να οργανώσουν συνέδρια και ομιλίας, ώστε οι πιστοί να συνειδητοποιήσουν ότι η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος είναι πνευματική ευθύνη εκάστου εξ ημών. Το φλέγον θέμα της κλιματικής αλλαγής, τα αίτια και αι επιπτώσεις του διά τον πλανήτην και την καθημερινότητα των ανθρώπων αποτελούν ευκαιρίαν διά προσεγγίσεις και συζητήσεις επί τη βάσει των αρχών της θεολογικής οικολογίας και διά συγκεκριμένας πρακτικές παρεμβάσεις. Είναι ζωτικής σημασίας να δοθή έμφασις εις την δράσιν εις τοπικόν επίπεδον. Η ενορία αποτελεί το κύτταρον της εκκλησιαστικής ζωής, χώρον προσωπικής παρουσίας και μαρτυρίας, επικοινωνίας και συνεργασίας, λειτουργικήν και διακονικήν κοινότητα.

Ιδιαίτερα μέριμνα πρέπει να επιδειχθή διά την οργάνωσιν της εν Χριστώ διαπαιδαγω-γήσεως της νέας γενεάς, ώστε να καλλιεργήται εις αυτήν το οικολογικόν ήθος. Η εκκλησιαστική κατήχησις πρέπει να ενσταλάζη εις την ψυχήν των παιδίων και των νέων τον σεβασμόν προς την «καλήν λίαν» πλάσιν, κίνητρα διά δραστηριοποίησιν εις την προστασίαν του περιβάλλοντος και την ελευθεροποιόν αλήθειαν της απλότητος, και της λιτότητος και του ασκητικού ήθους, του μετοχικού τρόπου του βίου και της θυσιαστικής αγάπης. Είναι απαραίτητον, οι νέοι να κατανοήσουν την ευθύνην των διά την εφαρμογήν εν τη πράξει των οικολογικών συνεπειών της πίστεώς μας, να γνωρίσουν και να γνωστοποιήσουν την καθοριστικήν συμβολήν του Οικουμενικού Θρόνου εις την υπόθεσιν της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος.

Περαίνοντες τον λόγον, ευχόμεθα πάσιν υμίν ευλογημένον εκκλησιαστικόν έτος και δαψιλή καρποφορίαν των πνευματικών υμών αγώνων, επικαλούμεθα δε εφ' υμάς την ζωηφόρον χάριν και το αμέτρητον έλεος του πανδώρου Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού, του αρχηγού και τελειωτού της πίστεως ημών, πρεσβείαις της Παναγίας της Παμμακαρίστου, ης την τιμίαν εικόνα, το σεπτόν κειμήλιον του Γένους, εορτίως, ευσεβο-φρόνως και εν ταπεινώσει σήμερον κατασπαζόμεθα.

,βιη' Σεπτεμβρίου α'

Ο Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος προς Θεόν ευχέτης πάντων υμών

